

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Fasciculus XXIII. Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

FASCICULUS XXIII.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 1. lib. Numeri, in quo describitur mandatum de numerando Populo, & Tabernaculo ab exteris non propè accedendò.

Considera 1. **D**Eum præcipiendò numerari filios Israël, parvò for- N. 143.
 san temporis intervallò abinde jam numeratos indicasse: quantū æstimet homines, & quantum de eorum salute sit sollicitus, ne vel unicus eorum jacturam patiatur animæ suæ. Gerit ergo se instar avari, qui pecuniarum sitū stimulat eas frequenter supputat, visurus: an nihil ex illis perdiderit? *ô amici mei! ajebat olim Christus apud B. Brigittam lib. 1. c. 59. diligo oves istas, ut si possibile esset, adhuc mori propter quamlibet speciali morte, qualem in Cruce pro omnibus passus sum, magis eas redimerem, quam eis carerem. Mysterium ad nostrum propositum accommodò non caret, quòd Lucæ 1. dicatur: Jesum Virginæ Matris Filium, in domo Jacob, non verò in domo Abraham, Isaac aut David regnaturum. Ut enim Jacob pro dilectissima Rachele formam servi induit, diu noctuque frigore & æstu per multos annos cruciatus: ita Christus amore animæ humanæ mille ærumnas, mille labores sustulit. Videbantur illi cum Jacobo pauci dies præ amoris magnitudine Genes. 20. quia levia & brevia æstimaverat cum illo, quæ ei Pater æternus imposuit perferenda. Et licet omnia in mensura, numero & pondere disposuerit Deus: sine numero tamen, mensura & pondere per Filium suum hominem amavit: atque hinc Lucæ 9. dicebant *Excessum ejus*, certè non de alio Excessu locuti, quàm de Excessu amoris. Hunc Excessum contem- platus noster Blossius in Paradiso ani. c. 2. ait: *Comprehendi non potest, quantà charitate, quàm paternis visceribus ubique nostram salutem ipse desideret, ac procuret. Nulla unquam Mater tam tenerè dilexit filium uteri sui, quàm tenerè ille nos diligit. Fasciculus stuparum in ingentem ignem missus, non ita repente incenditur, quàm repente Deus peccatis nostris propter ineffabilem pietatem & misericordiam ignoscit, dum verè nos pœnitet vitæ malè actæ. Ita tibi intendit Deus, ut tui curam jugiter habeat, quasi tu solus in toto Orbe terrarum viveres.* Hinc Chri.*

Christus Lucae 15. pulcherrimam illam proponit Parabolam de Pastore, qui nonaginta novem ovibus relictis in deserto vadit ad illam, quæ perierat, donec inventam restituat gregi, & de quo alio nisi de seipso ibidem fuerat locutus, utpote qui tot Angelorum sibi servientium agmina deferens, unius hominis, in Adamo perdit, amore descendit de cælo. Atque sicut fidelis pastor ovem, quæ perierat, à se inventam non percutit, non affligit, sed fatigatam in humeros assumit, reportaturus ad caulam, ita gessisse se Christum erga genus humanum testatur Ambros. in c. 15. de se & toto hominum cœtu loquens: *Humeri Christi Crucis brachia sunt: illic peccata mea deposui, in illa Patibuli nobilis cervice requievi.* Id ipsum jam olim præfagebat Isaias c. 40. dicens: *Sicut Pastor gregem pascet: in brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo levabit, setas ipse portavit.* Et si amantissimi optimique Pastoris officium est: non solum curas, vigilias, labores quærendique studium impendere ovibus, sed ipsam vitam pro earum salute prodigere; quis unquam partibus hæcè magis satisfecit Christo, qui cernens iratum suo gregi aeternum Patrem exclamavit cum Davide: *Vertatur obsecro manus tua contra me?* Quid agis ô Christiane Lector? quomodo tantum compensas amorem? an cum Petro testari poteris: *Tu scis Domine, quia amo te?* si hoc responsum veritate nititur, testaberis pariter cum Petro: *& animam meam pono pro te.* Nam verus amor teste S. Bonav. Serm. 2. de plur. confess. facit pœnas contemnere, & ipsam appetere mortem. Imò facit mortem quasi non sentiri, simillimus Mardragoræ, cujus cortex in vino decoctus bibentem ad omnes dolores reddit insensibilem. At quàm longè abest cor tuum Christiane à tali amore, quem reciprocum à te exigit Pastor bonus, tam dura amore tui passus, dum vel modicus capitis dolor, vel membrorum debilitas, vel stomachi languor impatientem te reddunt: ut nihil dicam de illa impatientia, quâ aliorum probra, cacinnos & schomata excipis.

N.144.

Considera 2. Si Deus teste S. Scripturâ hujus cap. v. 11. tantam reverentiam voluit exhiberi Tabernaculo suo, ut morte affici jusserit Exteros, propiùs tantum accedere ausos: quid eventurum sit illis, qui Tempia, sacratissimi sui *Corporis & Sanguinis* præfentiâ summè condecorata, profanis actibus violare præsumperint? constat de Christo: quòd omnis generis injurias passus, neque verbò eas ultus sit: injuriam verò Templo illatam propriâ manu vindicârit acriter, indicans: se nullis peccatis, licet ex se gravissimis, ad iracundiam provocari posse,

posse, quàm actibus Templum indecentibus, etsi ex se non graviter peccaminosis. Rationem hujus causamque subministrat. S. Joan. c. 1. quia scriptum est: *Zelus domus tua comedit me.* q. d. Christum aliàs mansuetissimum, adeò à Zelo absorptum immutasse naturam suam, ut è Salvatore clementissimo transierit in vindicem rigidissimum. Hinc ait S. Hieron. in cap. 21. Matth. *Igneum enim quiddam (quod zelus comedens indicat) atque Sydereum radiebat ex oculis ejus, & Divinitatis Majestas lucebat in facie,* est namque tanta vis Zelotypiæ, ut illa instigatus vir propriâ manu interimat adulteram, qui alienâ punit servos; imò Reges ipsos carnificum officio fungi impellit. Ne ergo Christiane Lector ulticem Christi Judicis manum experiri cogaris, id age in Templo, quod agendum tibi præscribam paucis verbis. Primum est summa modestia, vî cujus omnis sensuum evagatio cohibenda, & omnis arcenda levitas. Hujus te admonent ipsi cœlestes spiritus, quos Ezechiel c. 1. vidit, se alis tegentes, quasi præ nimia reverentia non ausos rectâ figere obtutum in divinam Majestatem. Hujus te pariter admonet ipse Christus, qui Marci 11. *Non sinebat, ut quispiam transferrer vas per Templum.* Et quomodo tollerâset dissolutos gestus, vagos oculos, scandalosos vestitus? Alterum, quod in Templo opprime observes, est silentium. Ad hoc præsentem omnes hortatur Sacerdos celebrans, Christi que vices agens, dum altâ voce intonat: *Sursum corda.* Respondente Ministrò & Populò: *Habemus ad Dominum,* in quæ verba S. Chrysost. Hom. 38. in c. 10. ait: *Quid facis homo? non promisisti Sacerdoti, qui dixit: sursum mentem & corda; & dixisti: habemus ad Dominum? non reveris, & erubescis? dum illâ ipsâ horâ mendax inveneris.* Causam subnectens pergit inferius: *In opera secularia, & in ridicula, & in conventicula infumis? horam, quâ vacandum sacris in Templo.* De exactissimo silentio Ministrorum veteris Testamenti testatur Aristæus in lib. de 70 Interpret: quòd etsi illorum numerus se extenderit ad viros septingentos, qui libamina obrulerint, tam altum tamen strictumque silentium observatum esse, *ut nec unum quidem hominem in loco versari putes.* De ipsis Ethnicis scribit Seneca in lib. de vita beata: *durantibus sacrificiis imperatum & immaculatum ipsis fuisse sapere linguis.* Quâ voce omnium linguis indicebatur silentium: quod adeò rigorose sibi servandum crediderat puerulus quidam barbarus Alexandrò sacrificante portans lumen, ut aduri sibi libentius pateretur brachium, quàm dolorem gemitu aut clamore prodere. Taceo: ipsa etiam bruta animalia, ut Am-
brosius

brofius de ranis, à sacerdote factis durantibus filere iussis, refert lib. 3. de Virg. Silentii tenacissima fuisse. Modestia ergò & silentiò in Templis strenuò à te observatis, sacrificia precum tuarum, quæ aliunde jam nôsti, maximâ devotione in locis sacris esse peragenda, adeò divinis placebunt oculis & auribus, ut recipiendus aliquando sis ad æterna Tabernacula, & ipsa Sancta Sanctorum ingressurus.

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 2. & 3. lib. Numeri, in quibus describitur Ordo Castrorum. Moysis Populo præsidere nolentis excusatio. Familia Aaron, Officium Levitarum, Petitio Primogenitorum omnium.

N. 145. Considera I. **Q**Uomodò Moyses ad summum regni fastigium à Deo vocatus, jam prægnoscens, quantis curis & laboribus abundant Dignitates exclamavit v. 11. cit. capitis: *Obsecro, ut interficias me, & inveniam gratiam in oculis tuis, ne tantis affigiar malis.* Purpura roseum præfert colorem: rosa autem, quæ florum regina dicitur, Diadema & Regiam designat coronam; hæc sanè instar rosæ pungentibus curarum & molestiarum spinis circumcincta est. Unde benè cecinit Poeta Italus: *Eheu! purpura spinas suas habent.* De Adriano IV, inter purpuratos Patres Romanæ Ecclesiæ Principe legitur: illum dicere solitum: sedem pontificiam quaquaversum acutissimis rigere spinis, quæ humeros quantumvis generosos & fortes rumpere, & dilacerare valeant. De alio Adriano hujus nominis VI. refert Platina, illum sepulchrali lapidi hæc verba insculpi voluisse: *Adrianus VI, hinc situs est, qui nihil sibi infelicius in vita, quàm quòd imperavit, duxit.* Licet Aman primus stare in Aula regia, summo felicitatis terrenæ thesaurò ditatus: auditus tamen est conqueri: *cùm hæc omnia habeam, nihil me habere puto, quamdiu videro, Mardocheum Judæum sedentem ad fores regios.* Rex Salomon dignitate, opibus & ipsius regni tranquillitate cunctis superior. Voluit Thronum suum sustentari à leonibus, quas bestias cùm constet apertis oculis somnum capere: hinc docuit: Magnates omnes quantacunque dignitate, potentiâ, opibus & quiete videantur pollere, oculos tamen à curis & laboribus liberos nunquam claudere posse. Meritò igitur exclamat S. Bernardus Serm. 12. in Cant. *Si labores pensamus, non affectamus.* Si daretur nobis copia, quarendi ex tot Romanis
Impe-

Imperatoribus, quos cœu Deos universus adorabat orbis, quid refrigerii, quid quietis, quid solitæ voluptatis sua senserint in dignitate? responderent haud dubiè unanimi voce: *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles.* Sapient. 5. An non enim difficile: continuò stimulari ab ambitione, quæ nunquam saturatur? torqueri ab æmulatione, quæ semper irritat? ab adulatione excæcari, quæ semper defraudat? quis non lassetur à tam frequentî timore possessa perdendi, à tanta resolutionum ambiguitate, diffidentia consiliorum, mediorem defectu? ignis, quò altitudine magis superat cætera elementa, eò inquietior est: ita homines, quò dignitate alios magis antecellunt, eò magis continuâ inquietudine cruciantur. Cur ergo ô Christiane! tanta aviditate ambis honores & dignitates? quid stolidè credis: illos homines habere sibi propitium faventemque Deum, qui ad magna evehuntur officia, dum illi tantis abundant curis & laboribus in hoc sæculo, & in summo adhuc versantur periculo æternæ damnationis? quid enim ruinæ adeò vicinum, quàm quod est summum? unde nam audiuntur illæ quærulæ voces Sapientiæ 5. v. 8. *Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia, quid contulit nobis? nisi ex Tartaro? talia dixerunt in Inferno &c.* illis planè obtigit, quod obtigit Israëlitis immoderatè carnes esurientibus. v. 13. cap. cit. Hi coturnicibus abundè refecti sensère illicò furorem Dei cantante Psalmistâ: *Adhuc esca eorum erant in ore ipsorum, & ira Dei ascendit super eos, & occidit pingues eorum, & electos Israël impetivit.* Utinam non etiam parî pœnâ saturaretur fames tua, quam erga honores & dignitates inordinatam habes!

Considera 2. Deum gloriari in eo, quòd in maximum populi beneficium Primogenitos Ægyptiorum percusserit. Qua de causa jubet in signum gratæ mentis sibi offerri omne primogenitum cap. 3. v. 13. Per Primogenitos autem Ægyptiorum à Deo necatos, rectè in sensu morali intelliguntur primi motus suggestionis & tentationis diabolicæ, quos si homo divinâ gratiâ adjutus extinxerit, audiet tantem de se Prophetam Psal. 136. *Beatus, qui tenebit, & allidet parvulos suos ad petram, in quæ verba ait S. Augustinus: Beati, qui nascentes cupiditates, antequam robur accipiant, allidunt, sic enim faciliùs vincuntur.* Ad perniciosum tartarei serpentis virus extinguendum utebatur Deus hòc medio Genes. 3. *Inimicitias ponam inter te & mulierem & semen tuum & semen illius.* En! non expectaturus maturum serpentis fructum, ipsum semen

men vult habere suffocatum, & generosa illa mulier Sifaram necatura, & de tam pernicioso triumphatura Tyranno quasivit in capite, non in collo. non in ventre aut alio membro locum; ita tentationis caput exordiumque vincere oportet, ne si illa per diuturniorem morem in illa devenerit membra, reddatur difficilior, vel nulla victoria. In vitis PP. legitur; Dæmonem in lasciva specie Pachomio apparentem, acriter ab eo objurgatum esse, cur tot fraudibus & technis hominum saluti insidiaretur? cui ille reposuit: hominum inertiam contingere, eos tam frequenter fraudibus Dæmonum superari; eò quòd primæ suggestioni non animosè & generosè reluctentur, hoc enim si fieret, Dæmones confusi ociùs recedere cogerentur. Adhortor ergò te Christiane Lector verbis S. Augustini in Psal. 103. scribentis; *Caput serpentis observa &c. hoc quod venit in mentem caput serpentis est. Caput calca, & evades ceteros motus.* Fateor: impossibile quidem esse, ut vivas in hoc sæculo, & non vivat in te fomes malarum cogitationum; & beatus vives, si exorientes & enascentes nifus fueris suffocare instar scintillæ eas extinguendò, quod utique factu possibile, quin imò facile pulchrâ similitudine declarat S. Chrysof. l. cont. concub. Finge: ægrotum aliquem, noxium quid comedendi appetitum vincere semel, damnum is, quod inde sibi imminabat, effugit, & citius à morbo sanatur: at si parvæ illi voluptatule satisfacturus, damnosam illam escam sumit, morbo ingravescente ex eo vel demoritur, vel nonnisi ægerrimè convalescit; quod utrumque effugere haud dubiè potuisset, si initio modicum in gula & appetitu noxiorum refrenando laborem suscepisset. Simili modò, si cui mala cogitatio aut desiderium oculos incautè conjiciendi surrepat, & is in principio sibi vim inferens vincat, vel visum refrenandò, vel malam cogitationem à se moliendò, ab omni tentatione & importunitate inde subnasci solita, nec non ab ipso damno, quod per consentum illi datum incurreret, se penitus præstabit liberum. Verùm si sub initium vim sibi inferre neglexerit, ob hanc ipsam desidiam, vel ob modicam, quam ex incauto aspectu cepit voluptatulam animæ mortem incurreret, aut gravissimam in resistendò sentiet difficultatem: adeò, ut quod in principio parvo vel nihilo ipsi constitisset, magno ei & caro postmodum redimendum sit. Concludit inde Pater illud ipsum, quod olim concluderat Ovidius cantans: *Principiis obsta, serò medicina paratur, cum mala per longas invaluerit moras.* Ea est Dæmonis astutia, ut modicum petat

petat ab initio: cum nôrit à modico statim progredi posse. Flam-
mulam petit, fat gnarus: ab hac nasci posse ingens incendium. Ca-
pillum petit, aiebat S. Franciscus, at hunc si obtinet, mox ex crine
funem efficit, & nauticum quidem quò ingens oneraria navis ad lit-
tus trahitur, & alligatur. Sed absit ô Christiane, ut versutissimo nebu-
loni etiam crinem concedas, quem utique facile denegabis.

Doctrina 3.

*Desumpta ex cap. 4. & 5. lib. Numeri, in quibus describitur Ritus purgandi
Altaris per cineres, pœna illorum, qui res in sanctuario contentas curiosò
oculò fuerint intuiti. Lex zelotipia, Nazaraorum consecratio.*

Considera I. **Q**UOD sicut quotidiana docet experientia, nos ad ex-
purganda à sordibus vasa cineribus uti: ita pariter N. 147.
Deus ad mundanda à vitiorum sordibus corda, quæ juxta alibi dicta
sunt *Altaria & Vasa Dei*, voluerit cineres adhiberi citati cap. v. 13. Fre-
quentem videlicet mortis memoriam. Atque hinc S. Mater Ecclesia
fideles suos ad devotum Pascha instar Altaris mundissimi, in quo re-
cipiatur Agnus absque macula, præparatura, cineres capitibus primò
die Quadragesimæ imponit, dicens: *Memento homo, quia pulvis es, & in
pulverem reverteris.* Josias ille Regum sanctissimus, Idololatriam, quæ
in suam irreperat gentem, extirpaturus, per circuitum Altarium, fal-
sis Diis sacrorum, ossa & cineres sparsit: *dispersit*, inquit S. Textus
4. Reg. 23. *cinerem eorum. v. 13. replevitque loca eorum ossibus mortuorum.*
v. 14. Quò factum: eâ pietate & zelò Judæos celebrâsse Pascha, quâ retro-
actis sæculis nunquam celebrâsse visi sunt. Naaman Syrus regius Mi-
nister, postquam veri Dei notitiam hausit ab Elifzo, à quo fuerat à
lepra liberatus, quid egit: ut in accepta Religione constans persisteret,
falsis Diis nunquam imposterum sacra facturus? En! *tulit partem ter-
ræ illius &c.* Ita se gerat quilibet Christianus, cum transit aliquod Cœ-
meterium, auferat per manum memoriæ bonam partem terræ il-
lius, cogitans: parentes, amicos, socios jam in pulverem reversos, qui
ibidem exspectent ejus corpus, sibi pariter aliquando in hac terra so-
ciandum: fiet inde, ut in incepta pietate & Religione constans sem-
per sit perstiturus, vel si pietate caruerit, illam haud dubiè sit brevi
obtenturus. Quin imò si tam profundè in vitiorum suorum stercore
sub-

submersus fuerit, ut quodcunque aliud conversionis suæ respuerit remedium, adeoque ad omnes inspirationes Dei sit surdus, ad omnia sui Angeli monita insensatus, pedibus conculcet leges sacras & profanas, dorsum vertat Ecclesiae, in qua vivit, Christiano nomini, per actus suos renuntiet, ita habituatus in peccatis, ut in publicum prodire nesciat sine scandalo, tractare negotia non valeat sine injustitia, obtutum non figere sine lascivia, non ingredi Templum sine sacrilegio, non sine intemperantia mensæ accumbere, non sine detractione loqui de aliis, non movere pedem, nisi aberret à via mandatorum Dei: ejusmodi desperato homini unicum superesse remedium mortis memoriam aperte contestantur sacrae paginae Jobi 21. v. 32. *Ipse ad sepulchra ducetur, & in congerie mortuorum evigilabit.* Evigilabit inquam ad hanc tacitam mortis loquelam, qui inter sonoros tot admonentium clamores altum dormiebat. Evigilabit, qui ad S. Scripturae tonitrua, ad tragicorum exemplorum horrenda fulgura non fuerat expergefactus. Quis ad tot saluberrima vivi Samuelis monita, ad tot ejus terribilia fuerat tam insensibilis, quam Saul? sed ut vix ab illo audiit 1. Reg. 28. *Cras tu & filii tui mecum eritis.* Ocius cecidit prostratus in terram. Quis non dixerit: altum dormisse illam in sacris Canticis depictam animam, quæ ad tam frequentes quæ molles quæ duros ictus & verba non excitabatur, ut pulsanti aperiret sponso? sed quamprimum illa reperit fores suas, Myrrhae unguentò inunctas, illico omnem videbatur excussisse somnum. *Myrrha* autem teste S. Gregorio Nyss. in Cant. *est mortis symbolum.* Adeoque illa, quæ etiam suavissimis sponsi blanditiis lapideum opposuerat cor, ad unicam mortis memoriam instar ceræ emollita est. Audiantur pulcherrima citati Doctoris verba. *Anima per mortem à morte resurgit: nam si non moriatur, semper manet mortua: at moriendò vitam consequitur, omni mortalitate deposita.* Ergo Christiane Lector morere, ut non moriaris. Ut vivas spirituali vitâ mortem subi spiritualem, habendò crebram mortis memoriam.

N.148. *Considera 2.* Inter Tribulationes carnis, quas conjugibus prædicit Apostolus, & de quibus alibi ætüm à me, non minimam esse zelotypiam, de hac Tractat. cap. 5. & asserit Hieron. contra Jovin. *Pulchra citò amatur, sæda facile concupiscit. Difficile custoditur, quod plures amant, molestum est possidere, quod nemo habere dignetur. Minori tamen miseriâ deformis habetur, quam formosa servatur.* Subest Mysterium in divino Præcepto latens; quòd Deus cit. capite imperet: ut vir zelotypus pro uxore sua

sua oblationem facturus non triticeam, sed *hordeaceam* offerat farinam, nec fundat super eam *oleum*, neque *thus*. Videtur enim indicare Deus: Zelotypiam homines quasi in bruta, quorum pabulum est hordeum, transmutare. Quare ad hanc è medio tollendam permisit probationem per aquas maledictas, ne miseri conjuges ex hac cruce perpetuò pendentes, ipsi Inferno parem ducerent vitam, de qua ait Salomon Cant. 8. *Dura sicut Infernus amulatio &c.* Quot enim, & quantæ contumeliæ, convicia & minæ ferendæ, tum à parte zelotypa, sine causa timente, tum à servis & ancillis domesticis? non aditus & exitus tantum curiosè observantur, sed in singula verba, imò in aspectus & suspiria studiosè inquiritur. Voluptas omnis excluditur, angorum, molestiarum, lacrymarum, & quandoque verborum atrocium plena sunt omnia. Itaque Deus tantæ Miseriæ quandoque misertus, miraculò zelotypiæ fomitem sustulit. Labet hujus audentium addere testimonium. à B. Petro Dami. Card. in Epist. ad Godefrid. Ducem & March. *Ins. lib. 7. Epist. de Uberto March. datum, qui Guillam majoris Bonifacii March. filiam conjugali sibi copulaverat foedere.* Hic non multò post indignationem primi Ottonis Imp. incurrit, ac subinde relicta conjugè Pannoniam profugus exulavit. In gratiam verò longò post tempore resumptus; matrem cum grandiuscula jam prole reperiens expavit. Negat proin genuisse se filium, quem conspicit: & zelotypiæ actus spiritu scetæ mulieri obscœnum crimen intendit. Ac diutius ventilatâ, tandem concluditur: purificationis indicio objectionem fopiendam esse. Convenitur ergo ex utraque parte, ut in vasta quadam domûs amplissimæ area compareant Personæ quâ dignitate, quâ Religione multum spectabiles. Quibus nimirum in subselliis suis undique confidentibus, puer solus in medio poneretur: etsi patrem nunquam hactenus à se visum, adiens peteret, ab omni procul dubiò matrem suspicione liberares. Quid plura? conveniunt Pontifices, adsunt cum Monachis & Abbatibus inferioris quoque ordinis Sacerdotes, funduntur preces. Dimissus itaque puer in medio sine peate vel gerula incipit ire, & sedentem inter vulgus patrem, nullò subselliò distinctum præteritis omnibus signanter accedit, eique quasi notissimâ familiaritate blanditus adhæret. Tollitur ergò mirabili hóc factò Matri confusio, & Patri filius redditur: omnibus, qui aderant, gratias Deo agentibus. At quis à Deo semper expectet miraculum? non paucos constat, per miraculum ex mediis fluctibus emeruisse. *sto-*

lidè tamen ageret, qui se illis hâc spe fretus immergeret. Quarè felicem te æstima Religioſe vel Clerice, qui divinæ obtemperans vocationi elegiſti ſtatum, Miſeriæ periculò carentem. Verùm confideres velim: quanta ſit obligatio ſervandæ caſtitiſ Deo juratæ. Si enim Deus v. 3. & 4. cap. citati Perſonis ſibi ſpeciali votò conſecratis, interdixit uſum *aceti & uvarum*, aut *quidquid tandem ex vinea eſſe poteſt*. Puta: quò rigore immoderatum vini uſum, qui Caſtimoniæ venenum dicitur, tibi interdicitum velit? cogita pariter: te imitari debere Nazaræos rafos, de quibus v. 9. agitur, ut videlicet cum ipſis capillis inutiles cogitationes deponas, ſicque ab omni ſenſuali impedimento liber, quæ ſurſum ſunt, ſolùm ſapias.

Doctrina 4.

Deſumpta ex cap. 7. 8. & 9. lib. Numeri, in quibus deſcribuntur oblationes

12. Principum in Dedicacione. Conſecratio & requiſita atas Levitarum.

Lex de celebrando Phaſe &c.

N. 149. *Conſidera* 1. **Q**uomodo Principes & Primates Populi Hebraici primò locò erga Deum ſeſe munificos & liberales exhibeant, offerendò Dona: ut ſuò exemplò Plebem cogèrent ad imitandum; nam verba Superiorum movent tantum, eorum verò exempla trahunt. Sicut Helitropium ad motum Solis, ita Populus Principum factis & moribùs dirigitur: & hinc meritò *Solon*: Populares *Principum umbras* vocat; ut enim umbræ figuras corporum, ita Illi Principum geſta ſequuntur. *Ascendente Jeſu in naviculam Matthæo teſte ſecuti ſunt Diſcipuli*. Noëmo imperavit Genef. 9. Deus: *ingrediaris Arcam tu,* & Parentem ingreſſum ſecuta eſt omnis familia. Illa ipſa die, quâ circumciſus eſt Abraham, circumciſus eſt Iſaac & omnes viri domùs ejus Genef. 17. Moyſe præcinente divinas laudes, conſonò carmine decantabat omnis Iſraël Exodi 15. Illuſtriſſimam reportavit victoriam Gedeon Judic. 7. At quæ præcipua illius cauſa? reſpondet S. Scriptura: *quod me videtis facere, hoc facite &c.* Lucæ 19. dicitur: *Salutem domui Zachæi factam eſſe: cùm tamen ad ſequendum Chriſtum ſolus vocetur Paterfamilias Zachæus*. Verùm quis neſcit: ſanatio capite ſanitatem derivari in Membra? Theodoſius Imperator: cùm in menſa frugalitati apprimè ſtuderet, effecit: ut in omnes Nobili-

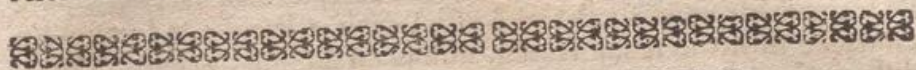
bilium Romanorum mensas eadem frugalitas penetraret. Quare de eo Pacatus hæc verba scribit panegyrica; *tua Imperator Epula locorum ac temporum fructibus instruuntur; hinc certatim in omnes luxuria pudor exolevit, & quiescentibus legum minis subiit quandoque privatim sua poenitentia. Sic est enim, sic est: exasperat homines imperata correctio, blandissime imperatur exemplò.* Ita cit. Author in fine Orat. sicut cœli, licet taceant, solò aspectu ad laudes Dei invitant: ita superiorum exempla, etsi sileant Imperia, ad sectandas virtutes accendunt. Cùm autem testibus Philosophis: *contrariorum eadem sit disciplina*, hinc concludes: eò magis obesse subditis prava Prælatorum exempla, quò magis profunt virtuosa: ô quantam ipsi cœlo intulit perniciem unius Angeli superioris superbia! traxit illa Apocal. 12. Tertiam partem stellarum caudâ suâ, & tractam immergit in extremis Tartari tenebris. Marcellinus Papa cùm timore correptus thur Idolis immolasset, mox illum hujus peccati, quod inferioribus Christianis maximo potuisset fuisse scandalo, adeò poenituit, ut Sinuesfam Campaniæ Urbem ad Concilium 180. Episcoporum squalidus, pulvere conspersus, & ciliciò indutus venerit, ubi lacrymâ profusis scelus suum contestabatur. Quem tamen cùm nemo damnare auderet, sed conclamarent omnes: *tuò te ore judica; nam prima sedes à nemine judicatur.* Ille Romam reverens Imperatorem adiit, gravissimè eum accusans, quòd ad tantam Impietatem se impulisset. Quam ob rem capite plexus, omne perniciosi scandali periculum penitus è medio sustulit. Deus bone! si Christus Dominus Phariseis hypocritis, qui occultandò sua scelera se solos perdidère, adeò minetur, & toties *Ve ingeminet: quid expectabunt Christiani superiores, qui liberè publicèque peccaverint certè; Regum ad exempla totum componi orbem, quod sanè providè expendens S. Greg. Naz. Apolog. 1. ait: Mibi timor incurritur: cùm & Phariseos probris affici, & scribas redargui video.* Quanta ergo Dei vindicta te expectat Christiane Lector, si superiorem aut Patremfamilias agens, audeas in subditorum præsentia loqui aut tractare turpia, ut alia peccata taceam scandalo pusillorum obnoxia?

Considera 2. Homines: divino servitio mancipandos, debere esse N. 150. tales, qui maturitate morum & constantiâ virtutum non minores sint viginti annis v. 24. cap. citati: eò quòd Pagninò teste non ad simpliciter ministrandum, sed potiùs ad militandum in opere Tabernaculi Levitæ fuerint assumpti. Hinc disertè ad propositum ait Oleaster: *Sepè mecum mirabar: cur Dominus venientes ad servitium ejus, dicat venire ad mili-*

*militandum? sed justè hoc factum esse credendum est, nam Eccles. 2. asseritur: fili accedens ad servitutem Dei prepara animam tuam ad tentationem. Quis enim effari queat, quot opprobria & cachinnos patiantur illi, qui piè in Christo vivere nituntur? videtur totus mundus contra eos armari. Non à Paganis, Turcis & Hæreticis necesse est, eos affligi, sed à Christianis quoque, quin imò etiam à consanguineis, fratribus & parentibus. Sed quod ignis est auro, hoc persecutio Justis est. Aurum in igne nequidquam valoris splendorisque perdit, sed in utroque constans crescit, metallis aliis in fumum abeuntibus. Unde Malachia 3. dicitur: *Quasi ignis constans, & quasi herba sillonum & sedebit constans & emundans argentum: & purgabit filios Levi & colabit eos quasi aurum & quasi argentum.* Ipsæ Miseria, & afflictiones, quas præter opprobria ferre coguntur, sunt *aqua lustralis*, quâ instar *Leuitarum* purgantur à sordibus animarum suarum. Hinc S. Joannes Anachoreta uni de fratribus tertianâ febrî laboranti, cum peteret ab eo curari, responso dedit: rem tibi necessariam capis abjicere: ut enim corpora nitrò aut aliis hujusmodi lenimentis abluuntur à sordibus: ita animæ languoribus aliisque hujusmodi castigationibus purificantur. Sic diuturnis lacrymis, quas dilectissimò filiò orbatus Jacob ipse fuderat, purgati sunt parvuli defectus tanti viri. Sic Joseph ipse integrò bienniò inter tetros carceres transactò, ablutus est. Silentio involvam innumeros alios: causam tantummodò allegans tot persecutionum & miserrarum, à Justis ferendarum esse felicitatem æternam, ab ipsis possidendam, quæ cum *merces sit magna nimis*, magnò pariter emenda est pretiò. Terra promissionis lacte melleque manans adiri non poterat, nisi superatò mari rubrò & asperrimis viarum ambagibus atque periculis. Ad Persarum Regem nemini fas erat propius accedere, nisi osculatus fuisset virgam ejus Esther 5. Cassian. lib. 4. de Institut. c. 3. narrat: Illis, qui olim ad Cœnobii disciplinam recipi cupierant, non prius patuisse introitum, quàm decem aut pluribus diebus ad fores Monasterii excubassent, datò insigni admirandæ patientiæ, humilitatis & perseverantiæ specimine. Jussi omnium genibus sese proolvere, probris & injuriis onerandi, excludebantur, si vel parvum impatientiæ monstrassent signum. Quid igitur amore cœlestis Patriæ non ferendum? ergo Christiane Lector conclude cum Ignatio Martyre: non tantum opprobria, corporis morbi, animæ afflictiones, sed omnia tormenta Diaboli in me veniant, tantum ut Christo fruam. Lubens libensque aggre-*

aggre-

aggreſtes hęc comedam adverſitatum *Lactucas*, dummodò liceat, cum
cœleſtibus Levitis æternum *Phase* manducare.

FASCICULUS XXIV.

Doctrinarum Moralium & Aſceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 10. & 11. lib. Numeri, in quibus describitur Præceptum de fabricandis Tubis ductilibus, quibus Principes & Populus ad bella vocetur, & de elevanda Arca. Murmur Populi eſurientis, miſſa coturnices in caſtra &c.

Considera I. **P**ER Tubas illas ductiles, quas Deus cit. capite præce- N. 151.
pit fabricari, ut eis ad Bella animarentur Judæi, mo-
raliter intelligi duas illas æternitates, *felicem* videlicet
& *infelicem*, quarum prima est Beatorum, altera damnatorum. Harum
sonus est mundanarum deliciarum castris ad fortia Domini bella eos
omnes excitat, quorum animis insufflante Deo insonuerint. Et illi
quidem instar Principum & Magnatum Israelitarum per primæ tu-
bæ sonitum facile excitantur, qui fallaces mundi delicias nondum
immoderate gustarunt. Alii vero, qui semel Sirenum blandientium
cantibus aures præbuere, non nisi repetitio pœnarum infernalium so-
nitum instar stupidæ plebis Israeliticæ avocandi sunt. Vocanti tamen
Deo etiam parent, quia tanta est hujus tubæ energia; ut teste S. Chry-
sost. Serm. 31. in Epist. S. Pauli: *Non finat in Gehennam incidere, Gehenna meminiſſe.* Vates regius non immerito memoriam infernalium pœ-
narum fumo comparat Psal. 17. Ut enim fumus ab igne natus elicit
lacrymas ex oculis, ita Inferni memoria ad agendam inter lacrymas
pœnitentiam, & sectanda Christi patientis Castra impellit peccatorem.
Hinc dicitur 1. Reg. 2. *Dominus mortificat, & vivificat, deducit ad Inferos,*
& *reducit.* In vita S. Lidvvinæ. descripta à Surio 14. Aprilis legitur:
illam aliquando ab homine flagitioso pœnitentiæ locò petiſſe, ut
D d uni-